

Esitys matkustussäännön vahvistamisesta Helsingin kaupungin luottamushenkilöille ja viranpitäjille.

HELSINGIN KAUPUNGIN

RAHATOIMIKAMARI.

*Helsingissä,
marrask. 13 p:nä 1928.*

N:o 764.

Kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuusto on aikoinaan lähettänyt rahatoimikamarille lausunnon antamista varten lastensuojelulautakunnan kirjelmät tammikuun 26 p:ltä 1926 ja tammikuun 11 p:ltä 1927 lautakunnan alaisten viranpitäjien päivärahojen koroittamisesta. Rahatoimikamari ei aikaisemmin ole antanut asiasta lausuntoaan, koska asia kamarin mielestä oli ratkaistava samassa yhteydessä kuin kysymys kaupungin viranpitäjien päivärahoista yleensä. Kysymyksen viranpitäjille ja muille kaupungin asioissa matkustaville henkilöille suoritettavista päivärahoista, minkä kysymyksen valmistamisen suotavuudesta kaupunginkamreerikin kirjeessään helmikuun 10 p:ltä 1928 on huomauttanut, katsoi kamari voitavan ottaa lopullisesti käsiteltäväksi vasta sen jälkeen kuin valtion matkustussääntö oli uudistettu. Kun asetus sisältävä matkustussäännön oli tullut annetuksi tammikuun 27 p:nä 1928, kehoitti Rahatoimikamari palkkakomiteaansa ottamaan kysymyksen valmisteltavakseen ja laatimaan ehdotuksen vastaaviksi määräyksiksi kaupunkia varten.

Palkkakomitean jätettyä nyttemmin mietintönsä (liite 1) sekä siihen liittyvän ehdotuksen matkustussäännöksi (liite 2) samoin kuin selostuksen kaupungin viranomaisten asiassa esittämistä lausunnoista (liite 3) rahatoimikamarille, on kamarin enemmistö ehdotuksia käsitellessään voinut täydellisesti niihin yhtyä, ehdottaen siis, että palkkakomitean ehdotus matkustussäännöksi muutoksitta hyväksyttäisiin. Kamarin jäsen Halme on eriävänä mielipiteenään lausunut, että 10, 11 ja 12 §§:stä olisi poistettava kaikki määräykset kolmannesta luokasta, jolloin kolmanteen luokkaan ehdotetut viranpitäjät olisi siirrettävä toiseen luokkaan. Kamarin jäsen Virta on taasen mielipiteenään esittänyt, että 10, 11 ja 12 §§:n sijaan olisi hyväksyttävä seuraavasti muodostellut määräykset:

»Kaupungin asioissa matkustaville henkilöille suoritetaan taksan mukainen korvaus hevoskyydistä, autolla 4 markan mukaan kilometriltä, rautatiellä ja

höyrylaivalla II luokan maksu, sekä samoin makuupaikan hinta, jos matkustaminen tapahtuu klo 22 ja 8 välillä.

Henkilölle, joka on kaupungin palveluksessa vakinaisella palkalla, suoritetaan kultakin matkaan käytetyltä vuorokaudelta 75 markkaa, sekä tämän lisäksi henkilölle, joka ei ole kaupungin palveluksessa, 100 markkaa kultakin matkaan käytetyltä vuorokaudelta.»

Matkustussääntöä on rahatoimikamarin mielestä sovellettava kaupungin asioissa tehtyihin matkoihin ensi vuoden alusta alkaen. Kamari huomauttaa vielä siitä, että säännön hyväksyminen ei tule aiheuttamaan sanottavaa menojen lisäystä kaupungille, koska useat viranomaiset ovat jo nykyisinkin, kuten palkkakomitean hankkimista tiedoista käy ilmi, suorittaneet ehdotetun suuruisia matkakorvauksia.

Edellä esittämänsä viitaten Rahatoimikamari kunnioittaen ehdottaa,

että Kaupunginvaltuusto hyväksyisi liitteenä 2 tässä asiakirjassa julkaistun ehdotuksen Helsingin kaupungin matkustussäännöksi, sovellettavaksi ensi vuoden alusta; sekä

että Kaupunginvaltuusto samalla päättäisi kumota aikaisemmat päätöksensä päivärahoista ja matkakulujen korvauksista.

Rahatoimikamarin puolesta:

Arthur Castrén.

Jarl W. Andersin.

Rahatoimikamarin palkkakomitean ehdotus Helsingin kaupungin matkustussäännöksi.

Rahatoimikamarille.

Sen johdosta että Helsingin kaupungilla ei ole mitään yhtenäistä matkustussääntöä eikä myöskään ole annettu yhdenmukaisia kaikkia kaupungin virastoja koskevia määräyksiä virkamatkoista tulevista päivärahoista, vaan eri laitokset ovat tässä suhteessa menetelleet kukin omalla tavallaan, on Rahatoimikamari katsonut tarpeelliseksi ottaa valmisteltavaksi kysymyksen matkustussäännön laatimisesta Helsingin kaupunkia varten ja antanut tämän työn allekirjoittaneista muodostetun palkkakomiteansa tehtäväksi. Tämän johdosta komitea kunnioittaen esittää seuraavaa:

Ryhtyessään käsittelemään kysymystä siitä, millä tavoin korvaukset kaupungin asioissa tehdyistä matkoista on suoritettava, katsoi palkkakomitea välttämättömäksi kaupungin virastoilta ja laitoksilta hankkia tietoja siitä, missä määrin niiden alaisten viranpitäjien velvollisuuksiin kuuluu tehdä virkamatkoja ja millä tavoin korvaukset matkakuluista nykyisin on suoritettu. Samalla pyydettiin virastoja esittämään toivomuksensa myöskin asian vastaisesta järjestelystä. Kuluneen syyskuun 26 päivänä lähettikin palkkakomitea kaupungin virastoille kiertokyselyn, jossa näistä seikoista pyydettiin tietoja. Vastauksena kiertokyselyyn ovat virastot ja laitokset esittäneet liitteestä 3 ilmeneviä näkökohtia.

Komitea on myöskin hankkinut tietoja määräyksistä, joita muut kaupungit ovat vahvistaneet puheenalaisessa suhteessa. Komitean saamien tietojen mukaan on varsinainen täydellinen matkustussääntö ainoastaan *Tampereella*, jossa valtuusto on sen hyväksynyt kuluvan vuoden syyskuun 18 päivänä. Tämä sääntö on useissa pääkohdissaan saman sisältöinen kuin valtion matkustussääntö, eroten tästä m. m. siinä suhteessa, että siinä ei ole viranpitäjiä jaettu päivärahan suuruuteen ja matkoista suoritettavan korvauksen laatuun nähden kolmeen luokkaan, vaan suoritetaan sen mukaan kaikille sama päiväraha, nimittäin 40 markkaa päivältä, johon saa laskea 50 %:n koroituksen kaupungissa ja 25 %:n koroituksen kauppalassa ja taajaväkisessä yhdyskunnassa. Tämän päivärahan lisäksi saa henkilö, joka luottamus- tai sivutoimensa vuoksi joutuu matkustamaan kaupungin asioissa säännön mukaisen matkakulujen korvauksen ja päivärahan lisäksi kultakin matkaan käyttämältään päivältä keskimääräisiä päivätulojaan vastaavan määrän, ei kuitenkaan enempää kuin 150 markkaa päivää kohden. Matkakulujen korvauksena suoritetaan rautatiellä matkustettaessa maksu III luokan paikasta.

Mitä oloihin muissa kaupungeissa tulee, niin on eräissä tapauksissa (esim. *Porissa* ja *Hangossa*) valtuusto vahvistanut päivärahan suuruuden ja määrännyt

matkakustannusten korvaamisesta. Toisissa kaupungeissa taasen on rahatoimikamari antanut määräyksiä näistä seikoista, tai on sitten matkakulut suoritettu laskun nojalla. Niissä kaupungeissa, joissa päivärahan suuruudesta on päätös tehty, on päiväraha useissa tapauksissa määrätty 150 markaksi (esim. *Viipuri, Vaasa, Kuopio, Pori, Kotka, Hanko*). *Turussa* on päiväraha 75—150 markkaa riippuen virkamielen asemasta. 100 markkaa on päiväraha esim. *Raumalla* ja *Porvoossa*. Rautatiematkoilla on asianomaisella kaikissa edellämainituissa kaupungeissa Tamperetta lukuunottamatta, oikeus käyttää II luokkaa. Eräissä tapauksissa on lisäksi annettu määräyksiä matkoista, jotka alkavat ja päättyvät samana päivänä, matkoista kaupungin lähimpään ympäristöön j. n. e.

Harkitessaan mitä periaatteita noudattaen kaupungin asioissa matkustaville henkilöille olisi suoritettava korvaukset matkakuluista, on komitea ollut yksimielinen siitä, että nykyisestä tilanteesta, jolloin valtuusto on erinäisille harvoille virastoille vahvistanut päivärahan — kuten liitteenä olevasta selvityksestä tarkemmin ilmenee — ja muut laitokset ovat noudattaneet omia periaatteitaan matkalaskuja hyväksyessään, on päästävä. Komitean mielestä ei kuitenkaan näytä riittävältä, että ainoastaan vahvistetaan sen päivärahan suuruus, jonka kaupungin asioissa liikkuvat ovat oikeutetut perimään suoranaisten matkakustannusten lisäksi, kuten useimmat kaupungit näyttävät tehneen, vaan olisi samalla myöskin annettava yksityiskohtaisia määräyksiä siitä, miten matkalaskut on laadittava samoin kuin siitä, mikä on katsottava kaupungin asioissa tehdyksi matkaksi ja mitä matkakuluihin saadaan laskea, ynnä muista tähän liittyvistä seikoista, joten olisi siis laadittava täydellinen n. s. matkustussääntö. Tätä sääntöä laatiessaan on komitea lähinnä käyttänyt ohjeenaan tammikuun 27 päivänä 1928 annettua asetusta, joka sisältää matkustussäännön valtion virkamiehille.

Sellaisiksi kaupungin asioissa tehdyiksi matkoiksi, joista olisi suoritettava korvaus kaupungin varoista, olisi komitean mielestä katsottava kaupungin luottamushenkilöiden tai viranpitäjien kaupungin järjestetyn alueen ulkopuolelle tekemät matkat, jotka suoritetaan asianomaisen ylemmän viranomaisen toimeksiannosta tahi ohje- ja johtosääntöjen määräysten nojalla. Komitea on myöskin harkinnut tässä yhteydessä kysymystä siitä, olisiko vahvistettava erikoisia määräyksiä niistäkin matkoista, joita luottamushenkilöiden ja viranpitäjien on tehtävä kaupungin järjestetyllä alueella, mutta on komitea katsonut, että tässä suhteessa on vaikeata antaa sellaisia yleisiä määräyksiä, jotka olisivat kaikkiin nähden samalla tavoin sovellettavissa. Komiteasta näyttää tarkoituksenmukaisemmalta, että tässä kohdin jätetään voimaan nykyinen käytäntö, jonka mukaan sellaisille viranpitäjille, joiden virkansa takia on suuremmassa määrin liikuttava kaupungilla, on hankittu joko vuosikortti raitioiteille taikka myöskin tarvittaessa raitiotielippuja. Nämä raitiotieliput ja vuosikortit on hankittu asianomaisen viraston tarverahoilla tai eri määrärahalta, joten kunakin vuonna talousarvion vahvistamisen yhteydessä on otettu harkittavaksi, missä määrin kunkin laitoksen viranpitäjät on saatettava osallisiksi tästä edusta. Lisäksi on tässä yhteydessä huomautettava, että lukuisat kaupungin virastot ovat niille myönnettyillä määrärahoilla voineet hankkia itselleen omia automobiileja, joita käytetään viranpitäjien liikkussa virka-asioissa kaupungilla. Näinollen ei komitean mielestä ole tarpeellistakaan ulottaa nyt laadittavana olevaa sääntöä koskemaan virkamatkoja kaupungin järjestetyllä alueella.

Matkustussääntöä ei komitean mielestä voida sinänsä sovelluttaa ulkomaille mahdollisesti tehtäviin matkoihin, vaan olisi korvaukset tällaisista matkoista suoritettava kulloinkin erikseen tehtävän sopimuksen nojalla.

Laatimansa oheenliitetyn sääntöehdotuksen eri pykälää ei komitea katso tarpeelliseksi yksityiskohtaisesti perustella, koska näiden tarkoitus ilmeisesti näyttää selvältä. Komitea haluaa kuitenkin erikoisesti kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Komitea on ehdottanut, että kaupungin asioissa matkustavat henkilöt matkakulujen korvaukseen ja päivärahan suuruuteen nähden jaettaisiin kolmeen luokkaan, samoin kuin valtion matkustussäännöissäkin valtion viranpitäjät on jaettu. Kullekin luokalle tuleva matkakulujen korvaus ja päivärahan suuruus on määritelty samoin kuin valtion matkustussäännössä ja sitä täydentävässä valtioneuvoston päätöksessä päivärahan suuruudesta. Perustellakseen viranpitäjien jakoa matkustussäännössä eri luokkiin viittaa komitea ainoastaan siihen, että kun kaupungin viranpitäjillä on erisuuret palkat, on kohtuullista, että heidän matkoista saamansa korvauksetkin ovat suuruudeltaan erilaiset. Viranpitäjien jaoittelu eri luokkiin tuottaa tosin jonkun verran vaikeuksia. Ainoana mahdollisena ja luonnollisena jakoperusteena tässä suhteessa voitaneen pitää viranpitäjien sijoittelua palkkaluokkiin, ja tulisi alimpiin palkkaluokkiin kuuluvien saada pienempi päiväraha ja eräissä suhteissa vaatimattomampaa matkustustapaa vastaava korvaus matkakuluistaan kuin korkeampiin palkkaluokkiin kuuluvien viranpitäjien ja luottamushenkilöiden. Eri mieltä voidaan tietenkin olla siitä, minkä palkkaluokkien kohdalla rajat sopivimmin ovat vedettävät, mutta vastannee komitean 10 §:ssä tekemä ehdotus parhaiten kohtuuden vaatimuksia.

Mitä erityisesti tulee päivärahan suuruuteen, niin ovat komitean mielestä ne 28—60 markan suuriset päivärahat, jotka kaupunginvaltuuston vahvistamina nykyisin ovat voimassa eräisiin luottamushenkilöihin ja viranpitäjiin nähden, aivan liian pienet edelleen käytettäviksi. Ne viranomaiset, joille valtuuston päätöksellä ei ole vahvistettu päivärahaa, ovatkin, kuten liitteessä olevasta selostuksestaakin on käynyt selville, käytännössä oikeuttaneet virkamatkoja tehneet viranpitäjänsä laskemaan hyväkseen melkoisesti korkeampia päivärahoja. Edellä esitettyjen tietojen mukaan ovat miltei kaikki kaupungit, joista puheenalaisia tietoja on saatu, vahvistaneet päivärahasa 100 tai 150 markaksi ja valtion matkussäännönkin mukaan on se 1 luokassa 100 mk, 2 luokassa 75 mk ja 3 luokassa 50 mk, joihin määriin tulee lisäksi 50 %:n korotus kaupungissa ja 25 %:n korotus kaupaloissa ja taajaväkisissä yhdyskunnissa. Vaikkakin komitean mielestä valtion virkamiesten päivärahat ovat ennemminkin liian pienet kuin suuret, ei komitea kuitenkaan ole tahtonut ehdottaa kaupungin matkustussäännössä otettavaksi käytäntöön suurempia päivärahoja kuin nämä, vaan on ehdottanut, että kaupungin päivärahat vahvistettaisiin samoiksi kuin valtion.

Päivärahan suorittamiseen nähden on komitean mielestä kaupungin — kuten valtiokin on tehnyt — syytä säätää erinäisiä rajoituksia. M. m. on määrättävä, koska päiväraha on tarkoitettu nimenomaan korvaukseksi matkan aikana asunnosta ja ruuasta aiheutuneisiin menoihin, että milloin viranpitäjä saa vapaan asunon ja ruuan siinä kaupungin laitoksessa, johon hän on matkustanut, ei hänelle tule päivärahaa. Tätä rajoitusta ei ole ulotettu luottamushenkilöihin, samoin kuin ei myöskään määräystä osattomuudesta päivärahaan kuutta tuntia lyhemmän matkan ajalta, koska he saattavat menettää säännöllisen tulonsa tällaisen matkan ajalta. Määräykset näistä seikoista sisältyvät sääntöehdotuksen 4 ja 5 §:siin.

Komitea haluaa vielä huomauttaa, että matkat kaupungin asioissa on järjestettävä siten, että ne tulevat kaupungille mahdollisimman huokeiksi. Virkamatkaa varten on siis käytettävä sitä matkustustapaa, joka tässä suhteessa kaupungin kannalta katsoen on edullisin. Samoin on, jos viranpitäjällä on useampia toimituksia pidettävänä, nämä järjestettävä siten, että saavutetaan mahdollisimman suuri matkakulujen ja päivärahain säästö.

Edellä esittämäänsä viitaten ehdottaa palkkakomitea täten kunnioittaen, että Rahatoimikamari esittäisi Kaupunginvaltuuston päätettäväksi,

että oheenliitetty ehdotus Helsingin kaupungin matkustussäännöksi hyväksyttäisiin; sekä
että samalla kumottaisiin aikaisemmat päätökset päivärahoista ja matkakulujen korvauksista.

Helsingissä, marraskuun 7 päivänä 1928.

Arthur Castrén. Jarl W. Andersin.
J. Ax. Levonius. Väinö V. Salovaara.

Eino Waronen.

Liite 2.

Ehdotus.

Helsingin kaupungin matkustussääntö.

1 §.

Matkoista ja toimituksista kaupungin asioissa suoritetaan korvausta matkakuluista ja päivärahaa tässä säännössä määrättyjen perusteiden mukaan.

2 §.

Kaupungin asioissa tehdyiksi matkoiksi katsotaan sellaiset kaupungin järjestetyn alueen ulkopuolelle tehdyt matkat, joita kaupungin luottamushenkilöt ja viranpitäjät suorittavat asianomaisen viranomaisen toimeksiannosta tahi ohje- ja johtosääntöjen määräysten nojalla.

Jos viranpitäjän toimipaikka ei ole kaupungissa, suoritetaan hänelle tämän säännön mukaista korvausta matkoista, jotka hän edellisessä kohdassa mainituista syistä on tehnyt sen paikkakunnan ulkopuolelle, jossa hänen toimipaikkansa on.

Ulkomaille tehtävistä matkoista suoritetaan korvaus kulloinkin erikseen tehtävän sopimuksen nojalla.

3 §.

Jos matkaa varten on maksuttomasti käytetty kaupungin omia tai sen vuokraamia kuljetusneuvoja, ei matkakuluista suoriteta korvausta, vaan ainoastaan päivärahaa.

Jos matka tehdään omalla automobiilillä, moottoripyörällä tai muulla kuluneuvolla, suoritetaan matkakulujen korvauksena 3 markkaa kilometritä.

4 §.

Päivärahaa suoritetaan jokaisesta kello 24:stä lasketusta vuorokaudesta, joka kokonaan tai osaksi on käytetty matkaan tai toimitukseen tai kumpaankin.

Jos matka kaupungin keskustasta toimituspaikkaan on lyhempi kuin 25 kilometriä, ei kuitenkaan suoriteta päivärahaa. Jos viranpitäjän toimipaikka ei sijaitse kaupungin alueella, lasketaan matka silloin hänen toimipaikastaan.

Jos toinen matka päättyy ja toinen alkaa samana päivänä, ei tällaiselta päivältä suoriteta kuin yhden päivän päiväraha.

5 §.

Viranpitäjälle ei suoriteta päivärahaa edellisessä pykälässä sanottua pitemmästä matkasta, jos matka kestää kuutta tuntia lyhemmän ajan.

Viranpitäjälle ei myöskään suoriteta päivärahaa, jos hän saa kaupungin laitoksessa, jonne hän on matkustanut, vapaan asunnon ja ruuan.

6 §.

Jos matkalla sattuu viivähdystä luonnonesteen, tapaturman tai sairastumisen vuoksi, maksettakoon, jos esteen laatu havaitaan päteväksi, päivärahaa myös siltä ajalta, minkä viivähdys kesti, ei kuitenkaan pitemmältä ajalta kuin 14 päivältä.

Jos toimituspaikkaan tai sieltä matkustettaessa poiketaan syrjään tai viivähdetään yksityisen asian tähden, on matkakulujen korvaus ja päiväraha laskettava niinkuin olisi suoraan matkustettu.

7 §.

Matkakustannusten korvaus maksetaan sen tai niiden matkustustapain, taikka laivalla tai rautatiellä matkustettaessa sen luokan mukaan, jota todella on käytetty; kuitenkin ei saa korvausta periä enempää kuin mitä olisi mennyt, jos olisi käytetty sitä tietä ja matkustustapaa, mikä matkakustannukset ja päiväraha huomioonottaen olisi ollut halvin. Milloin erityinen tehtävä tai muu pakoittava syy vaatii käyttämään kalliimpaa matkustustapaa, on syy tähän matkalaskussa selvitettävä.

Jos useampia toimituksia on pidettävä, ovat ne ja niistä aiheutuvat matkat niin järjestettävät, että saavutetaan mahdollisimman suuri matkakulujen ja päivärahan säästö.

8 §.

Jos asianomaisen on täytynyt suorittaa eri maksuja työvälineiden tai matkatavaroiden kuljetuksesta, joita hänen on ollut pakko toimitusta varten viedä mukanaan, saa hän korvauksen niistä suorittamistaan kuljetuskustannuksista.

9 §.

Kaupungin maksettavaksi älköön pantako korvausta asianomaisesti vahvistetun taksan mukaan menevästä vuokra-automobiiliin tai -ajurin käyttämisestä, ellei se ole tapahtunut edellisessä pykälässä mainitussa tapauksessa, kaupungin, kauppalan tai taajaväkisen yhdyskunnan järjestetyllä alueella.

10 §.

Kaupungin asioissa matkustavat henkilöt kuuluvat matkakulujen korvaukseen ja päivärahaan nähden kolmeen luokkaan.

Ensimmäiseen luokkaan kuuluvat kaupungin luottamushenkilöt sekä viranpitäjät, joiden palkka suoritetaan 11—20 palkkaluokkien mukaan tai niitä vastaavilla tai suuremmilla määrillä.

Toiseen luokkaan kuuluvat kaupungin viranpitäjät, joiden palkka suoritetaan 5—10 palkkaluokkien mukaan tai niitä vastaavilla määrillä.

Kolmanteen luokkaan kuuluvat kaupungin viranpitäjät, joiden palkka suoritetaan 1—4 palkkaluokkien mukaan tai niitä vastaavilla määrillä.

11 §.

Matkakulujen korvausta suoritetaan seuraavien perusteiden mukaan:

Ensimmäinen luokka:

matkustus kyydillä: asetuksenmukainen kyytiraha hevosesta tai automobiilistä;

matkustus vuorokulkuisella automobiilillä: maksu yhdestä paikasta vahvistetun taksan mukaan;

matkustus muulla automobiilillä: 4 markkaa kilometriltä;

matkustus laivassa: maksu ensimmäisen luokan paikasta;

matkustus rautatiellä: maksu toisen luokan paikasta;

Toinen luokka:

matkustus kyydillä: asetuksenmukainen kyytiraha hevosesta tai automobiilistä;

matkustus vuorokulkuisella automobiilillä: maksu yhdestä paikasta vahvistetun taksan mukaan;

matkustus laivassa: maksu ensimmäisen luokan paikasta;

matkustus rautatiellä: maksu toisen luokan paikasta;

Kolmas luokka:

matkustus kyydillä: asetuksenmukainen kyytiraha hevosesta tai automobiilistä;

matkustus vuorokulkuisella automobiilillä: maksu yhdestä paikasta vahvistetun taksan mukaan;

matkustus laivassa: maksu toisen luokan tai salonkipaikasta;

matkustus rautatiellä: maksu kolmannen luokan paikasta.

Jos rautatiematkalla on käytetty makuuvaunupaikkaa vähintään neljä tuntia kello 22 ja kello 8 välisenä aikana, korvataan se maksu, mikä makuuvaunupaikasta on mennyt, ei kuitenkaan enempää kuin yhden makuuvaunupaikan hinta siinä vaunuluokassa, jonka mukaan matkakulujen korvausta maksetaan.

Jos junassa on lunastettava erityinen paikkalippu, suoritetaan siitäkin korvausta.

12 §.

Tehdyistä virkamatkoista ja toimituksista maksetaan seuraavat päivärahat:

Ensimmäisessä luokassa 100 markkaa;

Toisessa luokassa 75 markkaa;

Kolmannessa luokassa 50 markkaa.

Päivärahaa saa laskea koroitetuin määrin kaupungissa 50 % sekä kauppalassa ja taajaväkisessä yhdyskunnassa 25 %. Päiväraha vähennetään 25 %:lla, jos matka suoritetaan loppuun samana päivänä kuin se on alotettu eikä siihen ole kulunut enempää kuin 12 tuntia, tai jos se suoritetaan loppuun seuraavana päivänä eikä siihen ole kulunut enempää kuin 24 tuntia.

13 §.

Laskun matkakulujen korvauksesta ja päivärahasta tulee sisältää ilmoitus matkan tarkoituksesta sekä tieto siitä, onko toimitus tapahtunut voimassaolevan ohjesäännön perusteella vai eri määräyksen mukaan, samoin myöskin selostus matkustustavasta sekä niistä päivistä ja tarvittaessa tunneista, jolloin toimitus ja matkat ovat suoritettut.

14 §.

Rahatoimikamari on tarvittaessa oikeutettu antamaan tarkempia ohjeita tämän matkustussäännön tulkinnasta.

*Liite 3.***Selostus kaupungin viranomaisten lausunnoista matkustussääntöä koskevassa asiassa.**

Yhteinen raastuvanoikeus: Kaupunginpalvelijoiden, joiden tehtäviin kuuluu haasteiden toimittaminen kaupunkiin kuuluville saarille m. m. virallisten syyttäjäajamissa asioissa, tulisi saada korvaus ainakin sanotunlaisista virkamatkoi-
joista johtuneista suoranaisista matkakustannuksistaan.

Kaupunginkamreeri: Rahatoimikonttorin viranpitäjien suoranaisiin velvollisuuksiin ei kuulu sellaisten virkamatkojen teko, joista nyt on kysymys. Kamreeri esittää toivomuksenaan, että päiväraha olisi määrättävä riittävän korkeaksi, jott'ei virkamatkoilla olevan henkilön tarvitse omia varojaan ylläpitoonsa käyttää. Säännössä olisi huomioonotettava sekin mahdollisuus, että viranpitäjä käyttää omaa autoaan sekä se seikka, tehdäänkö matka kaupungin alueiden ulkopuolelle tai kaupungin alueen sisäpuolella. Matkustussääntöön olisi vielä otettava määräys matkalaskun tarkastamisesta, milloin virkamatkan on tehnyt sellainen virkamies, joka virkansa puolesta on oikeutettu yleensä hyväksymään laskuja. Matkat ulkomaille olisi niinkään huomioonotettava.

Tilastokonttori: Konttorin viranpitäjien velvollisuuksiin ei yleensä kuulu virkamatkojen teko, mutta jos joskus on sattunut, että jonkun viranpitäjän on täytynyt matkustaa kaupungin muissa kunnissa sijaitseviin laitoksiin tai lähikuntien kunnankanslioihin, on konttori suorittanut matkan aiheuttamat suoranaiset kustannukset.

Naisten työtupien johtokunta: Työtupien toimihenkilöiden tulee ajoittain tehdä tarkastusmatkoja Hämeenlinnaan armeijan vaatetusvarikolle. Näistä matkoista on korvauksena suoritettu 60 mk päivältä ja matkalippu toisessa luokassa. Johtokunta ehdottaa mahdollisesti uusiutuvien virkamatkojen korvauksen koroitettavaksi 75 markkään päivältä.

Revisionikonttori: Konttorin viranpitäjien samoinkuin inventtaajien ja mahdollisesti vuositilintarkastajienkin velvollisuuksiin kuuluu tehdä virkamatkoja toimittaakseen tarkastuksia kaupungin maaseudulla sijaitsevilla virastoissa ja laitoksissa. Revisionikonttorin johtosäännön 10 §:n ja kaupunginvaltuuston eri päätösten mukaan helmikuun 9 päivältä 1921 ovat revisionikonttorin virkamiehet virkamatkoistaan saaneet korvausta yhden hevosen kyydistä, toisen luokan rautatiliipusta tai ensimmäisen luokan laivalipusta sekä päivärahaa 45 mk. Irtaimen omaisuuden inventtaajilla on johtosääntönsä 6 §:n mukaan ollut samat

edut kuin edellä on mainittu, mutta on heidän päivärahaansa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan marraskuun 10 p:ltä 1920 60 mk. Sen lisäksi on revisionikonttori erinäisissä tapauksissa hyväksynyt maksettavaksi ilmoitetut kulut matkatavaroiden kuljetuksesta rautatieasemalle tai laivaan ja sieltä pois. Mitään päivärahaa ei ole annettu revisionityöstä kaupungin ulkopuolella sijaitsevilla virastoissa ja laitoksissa, joihin matka voidaan tehdä virka-aikana.

Revisionikonttorin mielestä varsinkin virkamiesten päiväraha on aivan riittämätön, jonka lisäksi ylläselostetuissa säännöksissä ei ole mainittu auto- ja raitiotiekyhydeistä. Kaupungin matkustussääntöä laadittaessa esittää konttori käytettäväksi ohjeena valtion matkustussääntöä ja valtioneuvoston päivärahaa koskevaa päätöstä, molemmat tammikuun 27 p:ltä 1928, soveltuvilta kohdin, ja että siis korvaus matkakustannuksista ja päivärahaa maksettaisiin määrättyjen palkkaluokkien mukaan. Kuitenkin voitaisiin sopimuspalkkaisten viranpitäjien päivärahat määrätä ryhmittäin palkkojen suuruuden mukaan. Kaupungin luottamusmiehille olisi suoritettava samat päivärahat kuin viranpitäjille.

Terveystoimikunta: Ensimmäisen kaupunginlääkäriin, terveydenhoidon tarkastajan, kaupungin eläinlääkäriin, eläinlääkintäbakteriologin, tuberkuloosilääkäriin, tuberkuloosihuoltotoimiston alilääkäriin ja assistentin sekä huoltotoimistojen sairaanhoitajattarien ja maitolaboratorin kaitsijoiden tulee tehdä virkamatkoja. Kaupungin eläinlääkärille on tehdyistä matkoista määrätty 50 markan päiväraha ja matkakulut omalla autolla 3 mk kilometriltä; muiden viranpitäjien matkoista suoritettavista korvauksista ei löydy mitään määräystä. Lautakunta puolestaan esittää, että virkamatkoista suoritettaisiin rautateillä piletien hinnat II luokassa ja laivassa I luokassa sekä lääkäreille ja eläinlääkäreille 100 markan päiväraha, sairaanhoitajattarille- ja kaitsijoille 50 markan päiväraha. Lautakunta on toukokuun 20 p:nä 1926 tehnyt kaupunginvaltuustolle esityksen, että lihan-tarkastamon eläinlääkärien, kaupungin eläinlääkäriin, ensimmäisen kaupunginlääkäriin ja terveydenhoidontarkastajan päiväraha määrättäisiin 100 markaksi. Päiväraha olisi aina suoritettava, jos ainakin osa matkaa tapahtuu varsinaisen virka-ajan ulkopuolella, kuten esim. eläinlääkärien ja maitolaboratorin kaitsijain matkat, jotka on tehtävä joko iltaisin tai varhain aamulla lypsyn aikaan.

Tuberkuloosilääkäri: Lääkärille olisi suoritettava 100 mkn suuruinen palkkio päivältä ja sairaanhoitajattarille 75 mkn palkkio sekä lisäksi II luokan rautatie-lippu makuupaikkoineen sekä I luokka laivoissa. Nykyisin ovat tuberkuloosihuoltotoimiston lääkärit suorittaneet matkakulunsa omista varoistaan, kun sitä vastoin hoitajattarille matkakulut on suoritettu laskun mukaan.

Köyhäinhoitolautakunta: Lautakunnan viranpitäjien matkat rajoittuvat yleensä kaupungin alueeseen tai sen läheisyyteen. Ensinmainituissa tapauksissa kunta on korvannut raitiotiemaksut, ellei viranpitäjällä ole raitiotievuosikortteja. Jälkimmäisissä on taas korvattu todelliset menot. Milloin matkoja on tehty muualta kotoisin olevien henkilöiden saattamiseksi heidän kotipaikkakunnilleen, on korvausta suoritettu sopimuksen mukaan.

Suomenkielisten kansakoulujen tarkastaja: Ainoastaan tarkastajan velvollisuutena on virkamatkojen teko ja on hän niistä saanut korvausta samoilla perusteilla kuin valtion tarkastajat. Valtion matkustussääntöä voitaisiin sovellettaa kaikkiin kaupungin viranpitäjiin.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta: Kansakoulutarkastajan on vuosittain käytävä Bengtsårin koulukodissa ja kesäsiirtoloissa, joissa myöskin koululääkäri käy, samoin kuin kouluhuoltajattaret kutsuttuina. Tarkastaja on johto-

kunnan käyttövaroista saanut matkakorvauksena II luokan rautatielipun, korvauksen autokyydistä asemalta sekä 40—60 mk. päivärahana. Vastaisuudessa olisi tarkastaja ja koululääkäri rinnastettava valtion tarkastajiin. Kouluhoitajattarien tulisi saada samat edut kuin lastensuojelulautakunnan vastaavat viranpitäjät, mutta ei heille kuitenkaan olisi tarpeen suorittaa päivärahaa, milloin heille annetaan vapaa ruoka kesäsiirtoloissa.

Lastensuojelulautakunta: Lautakunnan alaisten viranpitäjien, kuten toimitusjohtajan, lääkärien ja kamreerin, lastenhuoltotarkastajan sekä naistarkastajien ja opettajien samoin kuin vahtimestarin tulee lautakunnan asioissa tehdä matkoja maaseudulle. Myöskin lastenhuoltolaitosten johtajien ja toimihenkilöiden on tehtävä virkamatkoja. Valtuuston kesäkuun 15 p:nä 1920 tekemän päätöksen mukaan on kaupungin asioissa tehdyistä virkamatkoista suoritettu varsinaisten matkakustannusten ohella päivärahaa lautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille, toimitusjohtajalle, lastenhuoltotarkastajalle, kamreerille ja lääkäreille 40 mk., koulukotien johtajille ja niiden opettajille sekä lautakunnan kansliahenkilöille 34 mk. ja kasvatuslaitoksen muille toimihenkilöille sekä lautakunnan vahtimestarille 28 mk. päivässä. Lastensuojelulautakunta on jo kaksi kertaa, ²⁶/₁ 1926 ja ¹¹/₁ 1927, tehnyt valtuustolle esityksen myös lautakunnan jäsenten ja kansliahenkilökunnan päivärahan korottamisesta sen johdosta, että sosialiministeriön Helsingin kaupungin vastaanotto-, koulu- ja ammattioppilaskodille vahvistamassa ohjesäännössä näiden laitosten johtajain ja johtajattarien sekä opettajien ja opettajattarien päiväraha on määrätty 50 markaksi sekä laitoksen muiden virkailijain ja toimihenkilöiden päiväraha 40 markaksi. Koska myös valtion viran tai toimen haltijoille virkamatkoista suoritettavat päivärahat on korotettu, ehdottaa lautakunta päivärahat suoritettaviksi ainakin seuraaviin määriin:

Lautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille, toimitusjohtajalle, lastenhuollontarkastajalle (ja kansakoulujen tarkastajille lautakunnan asioissa), lastenvalvojalle, lääkäreille ja kamreerille 75 markkaa päivässä;

lautakunnan naistarkastajille ynnä lastenhuoltolaitosten johtajille ja johtajattarille sekä niissä toimiville kansakoulunopettajille ja -opettajattarille 50 markkaa päivässä; ja

lastenhuoltolaitosten muille toimihenkilöille sekä lautakunnan naisopettajille ja vahtimestareille 40 markkaa päivässä.

Sitäpaitsi lautakunta ehdottaa:

että ensimmäisessä ja toisessa ryhmässä luetellut toimihenkilöt saisivat laskea hyväkseen maksun II luokassa rautateillä ja I luokassa laivamatkalla sekä kolmannessa ryhmässä mainitut saisivat korvauksen III luokan rautatielipusta ja II luokan laivalipusta.

Lastentarhain tarkastaja: Tarkastajan ja apulaistarkastajan virkavelvollisuuksiin kuuluu käydä tarkastusmatkoilla kesäsiirtoloissa. Näistä matkoista on vuoden lopulla toisinaan peritty kaupungilta matkakulut. Suotavaa olisi, että määrättäisiin päiväraha, jolla matkan aiheuttamat menot voitaisiin suorittaa.

Kaupungin museo: Museon hoitajan saattaa joskus olla syytä tehdä matkoja ottaakseen selkoa muille paikkakunnille joutuneista Helsingin historiaa koskevista muistoista. Korvaus näistä matkoista olisi suoritettava matkakulujen mukaan, joiden lisäksi tuli päiväraha, ainakin 75 mk matkasta maaseudulle ja tähän 50 %:n korotus matkasta kaupunkiin ja kauppalaan.

Yleisten töiden hallitus: Rakennuskonttorin useiden viranpitäjien on tehtävä matkoja kaupungin ulkopuolella olevien laitosten tarkastuksia varten sekä ostojen

ja hankintojen suorittamiseksi. Kun hyväksyttyä matkustussääntöä ei ole ollut, ovat arkkitehdit ja insinöörit matkakorvauksina laskuttaneet todelliset matkakustannuksena II luokan mukaan rautateillä ja 100—150 mkn päivärahan sekä rakennusmestarit III luokan mukaan rautateillä ja 40—60 mkn päivärahan. Matkat ovat kuitenkin hyvin harvinaisia.

Laadittavassa matkustussäännössä tulisi olla kaksi luokkaa, joista ensimmäiseen kuuluisivat palkkasääntöiset viranpitäjät ja rakennusmestarit sekä toiseen luokkaan ylimääräiset viranpitäjät, joihin luetaan työnjohtajat ja koneenkäyttäjät. I luokassa olisivat matkakorvaukset II luokan rautatie- ja I luokan laivalippu sekä päivärahaa 100 mk., jos matka kestää vain päivän ja 150 mk, jos matka kestää yli vuorokauden. II luokassa III luokan rautatie- ja II luokan laivalippu sekä päivärahaa 80 mk, jos matka kestää vain päivän ja 120 mk., jos matka kestää yli vuorokauden. Päivärahaa olisi suoritettava vain sellaisista matkoista kaupungin ulkopuolella oleville paikoille, jotka ovat vähintään 25 kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta.

Maatalouslautakunta: Lautakunnan alaiset viranpitäjät ovat satunnaisesti tehneet pitempiä virkamatkoja, joista korvausta on suoritettu laskun mukaan. Lyhempiä matkoja tehdään alituisesti, mutta kun ne ovat vain Pukinmäeltä kaupunkiin tahi ympäristöön on niistä maksettu ainoastaan todelliset kulut. Kaupungin agronomille on hankittu vuosilippu paikallisjuniin Helsingin ja Pukinmäen välillä.

Maistraatti, verotusvalmistelukunta, satamahallitus, ammattiopetuslaitosten johtokunta, kaupunginkirjasto, puhtaanapitohallitus, sosialilautakunta, rakennustarkastuskonttori, holhouslautakunta, oikeusaputoimisto, raittiuseläkelaitos ja keskuskeittola ilmoittavat, että niiden alaisten viranpitäjien virkavelvollisuuksiin ei kuulu virkamatkojen teko.